

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobkyně: **P. T.**, zastoupené JUDr. Petrem Dutkem, advokátem, se sídlem Blahoslavova 2, Přerov, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje**, se sídlem třída Kosmonautů 189/10, Olomouc, o žalobě proti zásahu žalované, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2012, č. j. 22 A 47/2012 - 60,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2012, č. j. 22 A 47/2012 - 60, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Svou žalobou se žalobkyně u Krajského soudu v Ostravě domáhala vyslovení nezákonnosti zásahu žalované spočívajícího ve vykázání žalobkyně ze společného obydlí dne 22. 2. 2012. Krajský soud žalobě vyhověl a výrokem I. svého rozsudku ze dne 27. 9. 2012, č. j. 22 A 47/2012 - 60, určil nezákonnost namítaného zásahu žalované; výrokem II. pak uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení.

[2] V odůvodnění rozsudku krajský soud po rekapitulaci skutkových zjištění (zakládajících se na žalobě, vyjádření žalované a obsahu spisového materiálu žalované a Magistrátu města Přerova) uvedl, že problematika vykázání dosud nebyla v agendě správního soudnictví řešena, nicméně že znění § 44 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, vymezující podmínky vykázání, je obdobné znění § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, který zakotvuje předběžné opatření jako ochranu před tzv. domácím násilím, přičemž krajský soud právě v těchto případech pravidelně rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím okresních soudů o daných předběžných opatřeních. Vzhledem k tomu, že tedy krajský soud neshledal žádný relevantní obsahový rozdíl mezi předpoklady pro vykázání dle § 44 zákona o Policii ČR a pro předběžné opatření dle § 76b občanského soudního řádu, posoudil dále žalovaný zásah žalované prizmatem

konstantní judikatury soudů ohledně § 76b občanského soudního řádu. Podle této judikatury je třeba v řízení osvědčit nebezpečí dalšího útoku spočívající v dosavadním jednání útočnicka vůči obránci; pouhá tvrzení obránce nepostačují. Po aplikaci uvedených závěrů na projednávaný případ pak krajský soud uzavřel, že je-li obsahem spisu jediná, a to ke dni zásahu měsíc stará, lékařská zpráva, a naopak obsahem spisů nejsou žádná další zjištění nasvědčující aktuálním útokům žalobkyně, nebylo ani osvědčeno, že by v den žalovaného zásahu bylo možno na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se žalobkyně dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti. Proto krajský soud podle § 87 odst. 2 soudního řádu správního určil, že namítaný zásah žalované vůči žalobkyni byl nezákonný.

[3] Rozhodnutí krajského soudu žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) napadla kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem stěžovatelka spatřuje v tom, že krajský soud při výkladu podmínek vykázaní podle § 44 zákona o Policii ČR vycházel toliko z jeho jazykového znění a vůbec se nezabýval smyslem a účelem tohoto ustanovení. Vykázání podle stávající právní úpravy představuje tzv. faktický pokyn a jedná se o neformální akt, kterému nepředchází žádné formalizované správní řízení, a dochází k němu typicky v prostředí, v němž policista reaguje na vzniklou situaci. Přitom podmínky pro vykázaní podle uvedeného právního ustanovení se plně nekryjí s vymezením domácího násilí, jak je zná nauka; zejména není nutně vyžadována opakovanost a dlouhodobost jednání násilné osoby. O vykázaní je vždy vyhotoveno písemné potvrzení, které se předává ohrožené i vykázané osobě a které musí obsahovat konkrétní skutečnosti, na základě kterých policista důvodně usoudil, že ohrožené osobě hrozí ze strany násilné osoby nebezpečný útok předvídaný v § 44 zákona o Policii ČR (zpravidla od kdy napadání trvá, počet a intenzita předchozích útoků, způsob vedení útoku, konkrétní výsledek vyhodnocení dotazníku SARA DN, následky útoku, ohrožení dětí a podobně); toto vyličení přitom může být stručné a heslovitě, ale musí být srozumitelné.

[4] V daném případě stěžovatelka evidovala tři předchozí útoky žalobkyně vůči ohrožené osobě (jejímu manželovi) na základě oznámení této osoby, přičemž při oznámení čtvrtého útoku tato osoba policistům předložila lékařskou zprávu o svém stavu po jednom z předchozích útoků (dokládající mj. způsobený hematoma pod pravým okem, mnohočetné pohmožděniny na zádech a škrábance na krku). Vzhledem k dynamice domácího násilí přitom nebylo možné jeden měsíc starou lékařskou zprávu považovat za zastaralý důkaz. Zasahující policista bral v úvahu také další skutečnosti, které nejsou přímo obsahem spisového materiálu o konkrétním incidentu, ale byly relevantní při posuzování dané situace; přičemž stěžovatelka odkázala na obsah spisu Okresního soudu v Přerově sp. zn. 0 Nc 358/2011. Stěžovatelka tedy uzavřela, že zasahující policista mohl v dané situaci důvodně předpokládat, že se žalobkyně dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti. Stěžovatelka tak nesouhlasila s názorem krajského soudu, který nepovažoval nebezpečí dalšího útoku žalobkyně za dostatečně osvědčené; zdůraznila přitom význam předcházejících evidovaných konfliktů mezi žalobkyní a jejím manželem, které byly stěžovatelkou kvalifikovány jako přestupky, avšak krajský soud jim nepřikládal *de facto* žádný význam s tím, že tato oznámení byla přestupkovým orgánem odložena, neboť v žádné z věcí nebyl následně podán návrh na projednání přestupku. V této souvislosti stěžovatelka připomněla také další účel vykázaní v podobě minimalizace nebezpečí ovlivňování ohrožené osoby ze strany násilné osoby při jejím zvažování podání návrhu na projednání přestupku nebo podání trestního oznámení. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti tedy stěžovatelka navrhla zrušení napadeného rozsudku Nejvyšším správním soudem a vrácení věci zpět Krajskému soudu v Ostravě.

[5] Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[6] Nejvyšší správní se nejprve musel zabývat přípustností podané kasační stížnosti ve smyslu soudního řádu správního. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), za stěžovatelku jedná její zaměstnanec, který má vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované podle zvláštních zákonů pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), a stěžovatelka uplatňuje důvody přípustné pro kasační stížnost (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná a Nejvyšší správní soud přistoupil k jejímu věcnému posouzení, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti ve smyslu § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.; přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[7] Krajský soud v napadeném rozsudku posuzoval zákonnost zásahu stěžovatelky v podobě vykázání podle § 44 a násl. zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“). S ohledem na skutečnost, že krajský soud se dosud ve své rozhodovací praxi s posuzováním případu vykázání podle zákona o Policii ČR nesetkal - byť nelze souhlasit s jeho tvrzením, že podobný případ dosud nikdy nebyl ve správním soudnictví řešen, jak bude ukázáno dále – porovnal podmínky pro vykázání podle zákona o Policii ČR a podmínky pro obdobné předběžné opatření podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) a po shledání obsahové totožnosti obou relevantních ustanovení krajský soud posoudil zásah stěžovatelky prizmatem podmínek vyžadovaných pro vydání předběžného opatření podle § 76b o. s. ř. a došel k závěru, že žalovaný zásah byl nezákonný.

[8] Podmínky pro vykázání jsou stanoveny v § 44 odst. 1 zákona o Policii ČR: „*Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem obroženou osobou (dále jen „společně obydli“), jakož i z bezprostředního okolí společného obydli. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.*“

[9] Podle § 76b odst. 1 o. s. ř.: „*Je-li jednáním účastníka, proti kterému návrh směřuje, vážným způsobem obrožen život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele, předseda senátu předběžným opatřením uloží účastníku, proti kterému návrh směřuje, zejména aby*
a) *opustil společně obydli, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydli nebo do něj nevstupoval,*
b) *nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydli nebo navrhovatele a nezdržoval se tam,*
c) *se zdržel setkávání s navrhovatelem, nebo*
d) *se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem.*“

[10] Přestože Nejvyšší správní soud souhlasí s názorem, že již z jazykového znění obou právě citovaných ustanovení vyplývá, že předmět ochrany, respektive chráněné hodnoty jsou v obou případech stejné, nemůže přitakat závěru krajského soudu o celkové obsahové totožnosti obou právních ustanovení, zejména totožnosti potřebné míry zjištění nežádoucího jednání násilné osoby. Nejvyšší správní soud naopak konstatuje, že míra zjištění či osvědčení hrozícího útoku je v obou případech rozdílná; v případě aplikace vykázání podle zákona o Policii ČR (dále též „policejní vykázání“) je nižší, neboť je třeba osvědčit toliko existenci „důvodného předpokladu“ budoucího ohrožení chráněných hodnot (srov. formulaci „*lze-li na základě zjištěných skutečností důvodně předpokládat*“), zatímco onen standard kladený na vykázání coby předběžné opatření podle občanského soudního řádu (dále též jen „soudní vykázání“) je vyšší, jelikož v takovém případě je třeba osvědčit přímo existenci ohrožení chráněných hodnot, nejen důvodný předpoklad onoho ohrožení (srov. formulaci „*je-li obrožen*“).

[11] Nejvyšší správní soud přitom zdůrazňuje, že rozdílnost podmínek pro provedení vykázání podle zákona o Policii ČR a pro vydání předběžného rozhodnutí o vykázání podle občanského soudního řádu nevyplývá jen ze samotného jazykového znění obou relevantních ustanovení, ale také ze smyslu a účelu obou právních institutů. Mezi vykázáním policejním a vykázáním soudním jsou totiž podstatné rozdíly, které je třeba mít na paměti i při výkladu odpovídajících právních ustanovení. Tak policejní vykázání má především povahu faktického pokynu, nikoliv rozhodnutí; je příslušníky Policie ČR nezřídkakdy prováděno v časové tísní, navíc v emotivně vypjaté situaci, kdy je třeba s ohledem na míru potenciálního nebezpečí jednat rychle, a přestože lze k vykázání vždy přikročit pouze na základě objektivních skutečností svědčících o pravděpodobnosti budoucího útoku, dostupný rozsah takových objektivních skutečností, které lze v konkrétní chvíli a situaci zjistit, může být do jisté míry omezený (aniž by však bylo rezignováno na splnění klíčového požadavku existence důvodného předpokladu budoucího útoku). Naopak k soudnímu vykázání dochází rozhodnutím soudu, který sice musí jednat rychle, avšak – není-li tu nebezpečí z prodlení – nikoliv v řádu hodin či dokonce minut, nýbrž do 48 hodin od podání návrhu na předběžné opatření (§ 75c odst. 2 o. s. ř.). Nadto i sama skutečnost, že soud rozhoduje vždy až na základě písemného návrhu na předběžné opatření, vyličujícího a shrnujícího všechny rozhodné skutečnosti, mu může poskytovat prostor k zevrubnějšímu uvážení míry hrozícího nebezpečí ve srovnání s možnostmi příslušníků Policie ČR, kteří musí často jednat bezprostředně a v proměnlivé situaci. Ostatně i z toho důvodu - tj. za účelem vyvážení bezprostřednosti úkonu a posílení jeho objektivnosti, jakož i ochrany vykazované osoby – zakotvuje zákon o Policii ČR v § 44 odst. 5 institut námitek jako kvazi-opravného prostředku proti vykázání, který lze podat jak přímo na místě při vykázání, tak i posléze ve lhůtě tří dnů od převzetí potvrzení o vykázání k příslušnému krajskému ředitelství, či povinnou přítomnost nezúčastněné osoby při vykázání, nehrozí-li nebezpečí z prodlení (§ 47 odst. 2 zákona o Policii ČR).

[12] Nadto nelze přehlédnout ani skutečnost, že vykázání jako předběžné opatření podle občanského soudního řádu je závažnějším zásahem do života i právní sféry vykázané osoby oproti vykázání podle zákona o Policii ČR. Je tomu tak již jen z toho důvodu, že policejní vykázání ze zákona trvá po dobu deseti dnů (kteroužto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby; viz § 44 odst. 2 zákona o Policii ČR), zatímco předběžné opatření podle § 76b o. s. ř. trvá alespoň po dobu jednoho měsíce (§ 76b odst. 3 o. s. ř.), přičemž tato doba může být i dále prodloužena (za podmínek podle § 76b odst. 4 o. s. ř.).

[13] Ze všech výše uvedených důvodů je tak zřejmé, že instituty vykázání podle zákona o Policii ČR a odpovídajícího předběžného opatření podle občanského soudního řádu projevují podstatné odlišnosti, a to i co do podmínek své aplikace. Jedná se o kvalitativně různá opatření, činěná za rozdílných bezprostředních okolností a s rozdílnými důsledky, pročež ani nároky kladené na přikročení k těmto opatřením nemohou být stejné, nýbrž musí reflektovat zmíněné odlišnosti.

[14] Pokud naopak krajský soud posuzoval zákonnost zásahu stěžovatelky v podobě vykázání žalobkyně ze společného obydlí podle § 44 zákona o Policii ČR prizmatem požadavků kladených na vydání předběžného opatření podle § 76b o. s. ř., zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností. Z judikatury Nejvyššího správního soudu totiž vyplývá, že pokud krajský soud vychází při přezkoumání předmětu sporu z právního předpisu, který na věc nedopadá, a na aplikaci tohoto právního předpisu postaví svůj závěr ohledně nezákonnosti napadeného aktu žalovaného, zatíží řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé; konkrétně nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost (viz rozsudek ze dne 5. 6. 2008, č. j. 9 Afs 184/2007 - 55, či obdobně rozsudek ze dne 18. 1. 2011, č. j. 2 Afs 56/2010 - 128; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná

na www.nssoud.cz). V nyní projednávaném případě sice krajský soud ve věci *de iure* aplikoval správný právní předpis, tedy zákon o Policii ČR, avšak relevantní ustanovení tohoto zákona vyložil stejným způsobem, jako jsou vykládána jazykově i účelem odlišná ustanovení občanského soudního řádu o odpovídajícím předběžném opatření. Tím krajský soud ve věci *de facto* použil nikoliv správný právní předpis, ale právní předpis, který na věc nedopadá; toto jeho pochybení je tedy obdobné pochybením krajských soudů ve shora citovaných případech a rovněž zakládá nepřezkoumatelnost kasační stížností napadeného rozhodnutí, byť v případech shora citovaných bylo krajskými soudy užito nejen *de facto*, ale i *de iure* nepřijatelných právních předpisů.

[15] V daném případě pak závažnost pochybení krajského soudu dále podtrhuje ta skutečnost, že krajský soud zcela přehlédl dostupnou judikaturu i odbornou literaturu vážící se k institutu policejního vykázání a jej osvětlující. Případ vykázání provedeného příslušníky Policie ČR byl kupříkladu zdejší soudem řešen již v minulosti v rozsudku ze dne 31. 3. 2009, č. j. 5 As 84/2008 - 81, publikovaném pod č. 1859/2009 Sb. NSS. Přestože v citovaném rozhodnutí byla aplikována ještě předchozí úprava institutu vykázání nacházející se v zákoně č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, (s účinností od 1. 1. 2009 zrušeném a nahrazeném právě zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky) podmínky pro vykázání stanovené touto starší právní úpravou – včetně nutnosti existence důvodného předpokladu budoucího útoku násilné osoby – byly shodné s podmínkami obsaženými dnes v § 44 zákona o Policii ČR (srov. § 21a odst. 1 větu první zákona č. 283/1991 Sb.: „*Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn toho, kdo je podezřelý z takového jednání, vykázat z bytu nebo domu společně obývaného s obroženou osobou ...*“). Nejvyšší správní soud v uvedené věci zdůraznil, že podstatným pro aplikaci vykázání „je zjištění, zda bezprostředně hrozí útok na chráněný zájem, což policie v daném řízení musí zpravidla v časové tísní dostatečně zjistit, a to v konkrétní chvíli a bezprostředně reagovat. (...) na straně jedné tak stojí nezpochybnitelný požadavek, aby rozhodnutí jako obecné správní rozhodnutí bylo řádně zdůvodněno, na straně druhé časová naléhavost při řešení konkrétní situace, která může eskalovat do dalších incidentů.“ Nejvyšší správní soud nyní zdůrazňuje, že podle předchozí právní úpravy bylo o vykázání vydáváno rozhodnutí, nejednalo se toliko o faktický pokyn jako podle současné právní úpravy; nicméně tato odlišnost nemění nic na skutečnosti, že i dnes, stejně jako dříve, se provedení vykázání musí zakládat na objektivních skutečnostech vytvářejících důvodný předpoklad budoucího nežádoucího útoku násilné osoby vůči osobě ohrožené. Ve výše uvedeném případě pak provedení vykázání (rozhodnutí o vykázání) zákonným požadavkům nedostálo, neboť v dané věci nebylo policisty postupováno způsobem zaručujícím objektivní posouzení (jak bylo v rozsudku podrobně rozvedeno); jejich rozhodnutí neobsahovalo dostatečné odůvodnění, a porušovalo tudíž požadavek přezkoumatelnosti z hlediska vyloučení libovůle.

[16] Krom popsaného rozsudku zdejšího soudu, publikovaného dokonce ve Sbírce rozhodnutí NSS, jak výše uvedeno, existuje k institutu vykázání rovněž běžně dostupná odborná literatura. Jedná se příkladmo o literaturu komentářovou k zákonu o Policii ČR. Publikace Benedikta Vangelího dokonce obsahuje výslovnou zmínku o vztahu § 44 zákona o Policii ČR a § 76b o. s. ř., a to v rámci výkladu o možnosti podat návrh na vydání předběžného opatření podle citovaného ustanovení o. s. ř.: „*Toto ustanovení umožňuje podat tento návrh v případě, že jednáním účastníka, proti kterému návrh směřuje (násilná osoba), je vážným způsobem ohrožen život, zdraví, svoboda nebo lidská důstojnost navrhovatele. Ide tedy o stejné podmínky jako v případě vykázání s tím rozdílem, že jednáním násilné osoby již musí být aktuálně ohroženy vyjmenované hodnoty, nestačí již důvodný předpoklad budoucího útoku na tyto hodnoty, který stačí pro provedení vykázání.*“ (Vangeli, B. *Zákon o Policii ČR. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 187; podtržení doplněno NSS). Tato i další publikace dále zdůrazňují i skutečnost, že vymezení podmínek pro vykázání podle zákona o Policii ČR se neshoduje s vymezením domácího násilí, jak jej uvádí nauka, zejména nemusí být

vždy splněn požadavek na dlouhodobost a opakovanost útoků, a k vykázání tedy může být přikročeno třeba již při prvním útoku, který je ovšem obzvláště intenzivní (viz Mates, P., Škoda, J., Vavera, F. *Veřejné sbory*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 160; či obdobně Vangeli, B., citováno výše, s. 180). Nejvyšší správní soud dále považuje za důležité akcentovat, že policejní vykázání má preventivní povahu, jeho účelem je předejít (dalším) nebezpečným útokům násilné osoby vůči ohrožené osobě; naopak se nejedná o veřejnoprávní sankci násilné osoby a pro zasahující policisty není určující, zda lze jednání násilné osoby hodnotit jako přestupek či dokonce trestný čin, a rovněž policisté na místě nemusí nutně přistoupit ani k zajištění násilné osoby podle § 26 odst. 1 zákona o Policii ČR (byť dle okolností situace samozřejmě mohou; srov. Mates, P., Škoda, J., Vavera, F., citováno výše, s. 160 a 161; Vangeli, B., citováno výše, s. 180).

[17] Nejvyšší správní soud tedy rekapituluje, že podmínky pro vykázání podle § 44 zákona o Policii ČR jsou odlišné od podmínek pro vydání předběžného opatření podle § 76b o. s. ř., neboť v prvním případě dostačuje přítomnost „důvodného předpokladu“ ohrožení chráněných hodnot (útoků násilné osoby), v druhém případě musí být dána sama „existence“ takového ohrožení. Provedení vykázání podle zákona o Policii ČR je tudíž podmíněno nižším stupněm pravděpodobnosti budoucího útoku násilné osoby nežli rozhodnutí o vydání předběžného opatření podle § 76b o. s. ř. Sám pojem „důvodný předpoklad“ (či „lze-li důvodně předpokládat“) není jednoznačně definován ani v českém právním řádu, ani v judikatuře; to ovšem není možné ani vhodné, aby nedošlo k nežádoucímu zúžení možností aplikace relevantních právních institutů. Lze však vycházet z toho – podobně jako je judikováno v jiných případech důvodného předpokladu (srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 1 As 87/2011 - 49) či kupříkladu při rozhodování o vazbě, jež je podmíněna „důvodnou obavou“ z určitého jednání obviněného (srov. Šámal, P. a kol. *Trestní řád. Komentář*. 6. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008, s. 465) – že onen „důvodný předpoklad“ se musí opírat o konkrétní objektivní skutečnosti, svědčící v případě vykázání o pravděpodobnosti budoucího útoku vykázané osoby. Provedení vykázání se tak nemůže zakládat kupříkladu pouze na subjektivních informacích a výpovědích ohrožené osoby, které nejsou podloženy objektivními skutečnostmi; nicméně takovými objektivními skutečnostmi, které mohou sloužit jako rozumný podklad pro vykázání, mohou být například i viditelná zranění ohrožené osoby, výpovědi sousedů atd. V žádném případě po zasahujících policistech nelze vyžadovat, aby před přikročením k vykázání nabyli úplné jistoty, že pokud násilná osoba nebude vykázána, dopustí se nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti ohrožené osoby, neboť to by vedlo k naprosté neaplikovatelnosti institutu policejního vykázání. Na druhou stranu je třeba připomenout i to, že vykázání nejenže chrání ohroženou osobu a fundamentální hodnoty její osobnosti, ale zároveň znamená citelný zásah do soukromého a rodinného života, tj. do základních práv, vykázané osoby; proto k němu nemůže být přístupováno svévolně a bez jakéhokoli uvážení.

[18] Všechny výše uvedené úvahy pak musí zohledněny i při následném posuzování zákonnosti vykázání v rámci rozhodování správního soudu o zásahové žalobě. Správní soud si musí učinit co nejúplnější představu o relevantních okolnostech vykázání, k čemuž zpravidla nebude stačit toliko obsah žaloby a písemné potvrzení o vykázání vyhotovované policistou při vykázání a předávané jak osobě ohrožené, tak osobě vykázané, které ze zákona nemusí obsahovat podrobné vylíčení skutečností odůvodňujících zákonnost daného zásahu (srov. § 44 odst. 3 zákona o Policii ČR). Začasté bude nutno provádět před soudem dokazování, včetně svědeckých výpovědí všech aktérů vykázání – zasahujících policistů, ohrožené osoby, vykázané osoby, nezúčastněné osoby přítomné vykázání – a případně i dalších osob. Rozhodující soud pak provedené vykázání musí hodnotit s ohledem na informace, kterými disponovali či mohli a měli disponovat zasahující policisté v době, kdy bylo třeba se rozhodnout, zda k vykázání bude

přikročeno, či ne. Rozhodnutí správního soudu o zákonnosti vykázání nemůže být ovlivněno jeho výhodou časového odstupu od samotného zásahu, nýbrž tento zásah musí být posouzen dle informací a skutečností, na jejichž základě policisté v daném případě jednali – s tím, že soud musí zvážit, zda tyto informace a skutečnosti poskytovaly v konkrétní situaci dostatečný objektivní podklad pro vykázání násilné osoby ze společného obydlí. V rámci hodnocení jednání a možností policistů v dané konkrétní situaci je přitom třeba zohlednit například i to, zda policisté museli postupovat a konat v časové tísní či ne, zda si v době vykázání mohli bez nepřiměřených obtíží a časové prodlevy opatřit další relevantní (objektivní) informace, aniž by tím popřeli smysl institutu vykázání (tím, že by v mezidobí již k dalšímu útoku došlo), atd.

[19] Shora uvedeným požadavkům na soudní přezkum vykázání krajský soud v nyní projednávané věci nedostál. Krajský soud totiž nehodnotil zákonnost vykázání podle § 44 zákona o Policii ČR, nýbrž zákonnost vykázání podle § 76b o. s. ř., čímž své rozhodnutí zatížil vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud tedy z tohoto důvodu, k němuž bylo třeba přihlídnout z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.), musel kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V novém řízení krajský soud posoudí zákonnost zásahu stěžovatelky dle podmínek stanovených v § 44 a násl. zákona o Policii ČR a při dodržení požadavků na soudní přezkum blíže rozvedených v předcházejících odstavcích (zejména bod [18] a bod [17] rozsudku). Nejvyšší správní soud přitom nyní nijak nepředjímá následné meritorní rozhodnutí krajského soudu, který v novém řízení může dojít jak k závěru, že skutečnosti, na jejichž základě byla žalobkyně dne 22. 2. 2012 vykázána ze společného obydlí, poskytovaly dostatečný a rozumný podklad pro důvodný předpoklad budoucího nežádoucího útoku žalobkyně na jejího manžela, tak k závěru, že tyto skutečnosti nestačily ani k vytvoření tohoto důvodného předpokladu ve smyslu § 44 zákona o Policii ČR, a to například proto, že byly příliš jednostranné a nepřesvědčivé.

[20] V novém rozhodnutí krajský soud v souladu s § 110 odst. 3 větou první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. května 2013

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu